

Til sagen

Bornholms Regionskommune
Center for Natur, Miljø og Fritid
Natur og miljø
+45 56 92 22 08
nm@brk.dk
www.brk.dk
CVR: 26 69 63 48

9. marts 2021

J. nr. 06.02.03G01-0071

Projektforslag: Vandløbsregulering på Aspevej 3, 3751 Østermarie

Center for Natur, Miljø & Fritid, har den 14. januar 2021, modtaget en ansøgning fra Hallegård ejendom ApS, om nedlægning af 600 m grøfter på matriklerne; 47e og 48a, Østermarie.

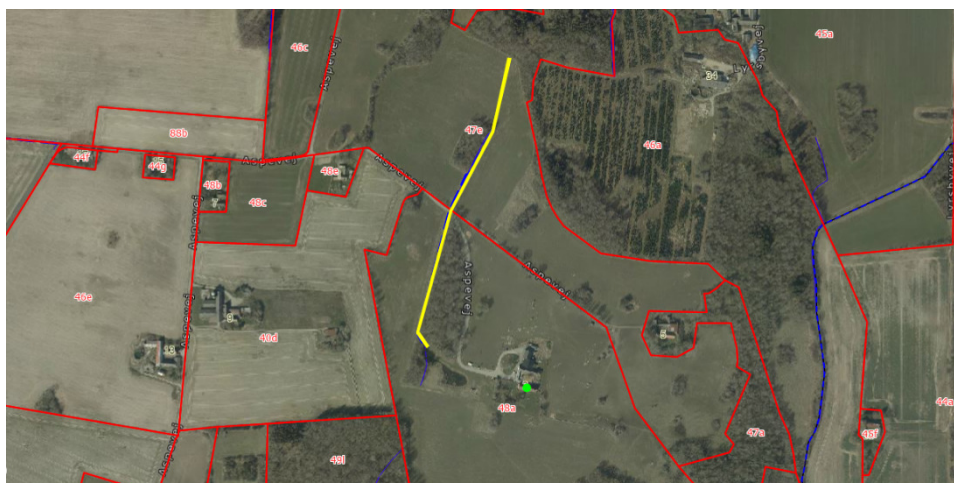
Ansøgningen behandles efter vandløbslovens¹ §§ 16-17, der omhandler regulering af vandløb samt kapitel 2 og 5 i bekendtgørelse om vandløbsregulering og –restaurering mv.²

Formål

Formålet med projektet er at genskabe de hydrologiske forhold, der var på ejendommen, inden man begyndte at grave grøfter og dræne for at få vandet væk fra jorderne. Dette vil give mere naturværdi på de tidligere enge og bevirke et større CO2-binding.

Projektområdet

På følgende luftfoto ses projektområdet:

der næst langs et mindre skovbryn. Efter skovbrynet krydser grøften et græsareal i en rørlægning, som løber mod nordvest. Ved skovbrynet i den nordlige del af matriklen, åbner grøften igen op, og fortsætter gennem skoven mod nordøst.

Grøften afvander arealer nord for Dalslundevej og har et opland på ca. 23 ha.

Projektet

Ansøgningen omfatter følgende:

- Nedlægning af en grøft på 600 m, der rummer både åbne og rørlagte stræk.
- Etablering af en lille åben grøft på 80 m med målene: 0,5 m dybde, 0,1 m bund bredde og anlæg 1:2.
- Opgravning af drænrør og etablering af en mindre fure i landskabet, der kan transportere vandet, fra drænrør på opstrøms mark, til sænkningen.
- Lukning af eksisterende stenliste ved vejunderføring.
- Etablering af en ny, armeret rørunderføring (Ø 40 cm) i kote 87, vest eller øst for stenlisten.
- Etablering af en fure i terrænet nord for det nordligste paddeskab, der forbinder vandet med det naturlige vandløb i skoven.

For nærmere placering af ovenstående, se følgende afsnit:

Fra ansøgningen:

Planen er at genskabe de oprindelige hydrologiske forhold på arealer ejet af Hallegård.

På kortet fra 1883 er tre engområder markeret A, B og D. Desuden er der et skovbevokset areal i området omkring eng B:

Ved C kan man se, at der allerede på den tid var gravet en grøft, måske for at dræne eng A. På grund af dræning og rørlægning af vandløbet eksisterer engene ikke længere.

Eng D, der ikke ejes af Hallegård, strakte sig i begyndelsen af 1800-årene helt til eng A.

Området ved D og et stykke ind på Hallegård er i dag skovbevokset og drænet af en ca. 1 m dyb grøft.

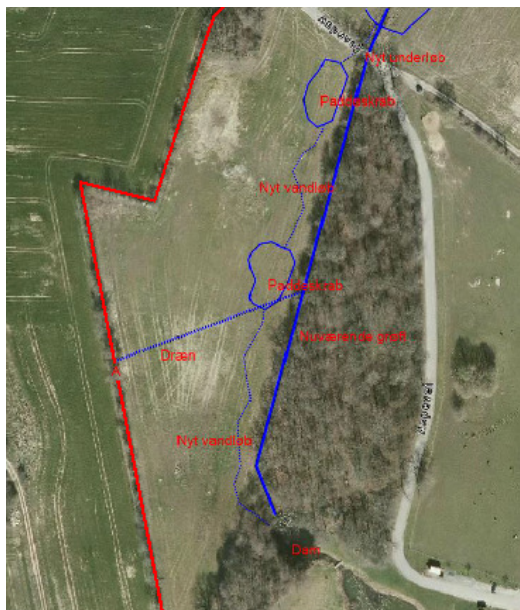
Her ses nuværende forhold:

Af luftfotoet fremgår, at vandløbet fra syd er grøftelagt gennem naboens skov, som før var eng (D).

Fra skovkanten er vandløbet rørlagt over marken til en lille dam, hvorfra grøften fortsætter langs område A mod nord, under Aspevej, videre (C) mod nord gennem en lille skov, indtil den igen bliver rørlagt under marken (B) til skoven, hvor den igen løber i et åbent forløb. Hele strækningen er ca. 600 meter med et fald på 7 meter, hvilket svarer til 4,2 promille.

Vestlig eng (A):

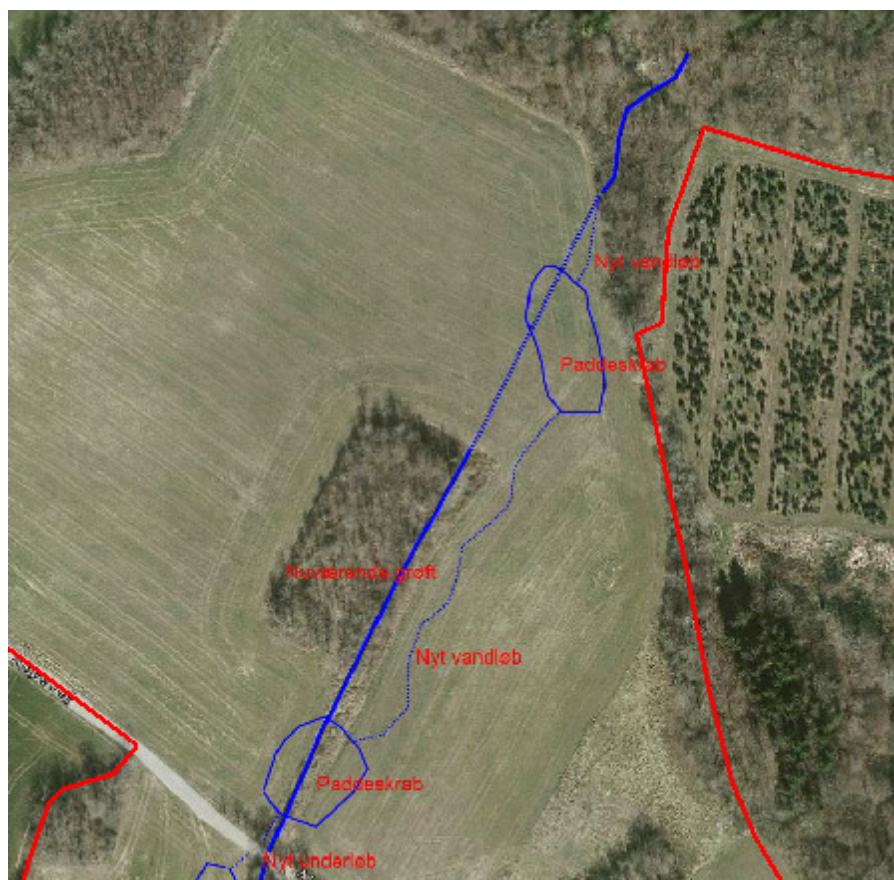

Der anlægges 2 lavvandede damme i engen, såkaldte paddeskrab, ca. 30 cm dybe. Grøften fra den lille dam til Aspevej opfyldes med jord fra paddeskrabene og fra den nye grøft.

Der graves en ny grøft, 50 cm dyb, bund bredde ca. 10 cm og med anlæg 2, fra den lille nuværende dam til engen vest for. Gennem engen mod nord fortsætter grøften med et lille fald, indtil vandløbsbunden løber i overfladen efter ca. 80 meter. Her løber vandet ind i det sydlige paddeskrab og herfra gennem engen til det nordlige paddeskrab, hvorefter det fortsætter gennem den nye underløb, som etableres i kote 87,5.

Drænet fra A, som afvander marken vest for området, og ender i den nuværende grøft, opgraves i sin fulde længde. I stedet graves en grøft med så lille fald som muligt, indtil grøftebunden når overfladen, så vandet kan flyde frit ned i engen og paddeskrabet. Grøften graves med anlæg 2.

Nordligt område (B og C):

Da underløbet under Aspevej ligger ret dybt, i kote 86,5, kan man ikke tilbageholde vand nord for vejen, uden at stenkisten kommer til at stå fuld af vand. Det kan destabilisere vej og stenkiste. Derfor foreslås det at fylde stenkisten med jord (for at bevare den) og etablere en ny, armeret rørunderføring i kote 87, vest eller øst for stenkisten. Røret skal have en diameter på 40 cm.

Dette gøres for at vandet kan komme væk fra vejen og underføringen, når grøftebunden nord for vejen hæves. Desuden vil det gøre det lettere og mere naturligt at etablere en lav dæmning med fast overløb syd for vejen, således at der skabes en større oversvømmelse her.

Grøftebunden nord for Aspevej hæves til kote 87,5, lige nok til at vandet kan komme væk fra vejen. Resten af grøften tildækkes med jord fra paddeskrabene.

Røret fra den lille skov og nordpå opgraves og fjernes.

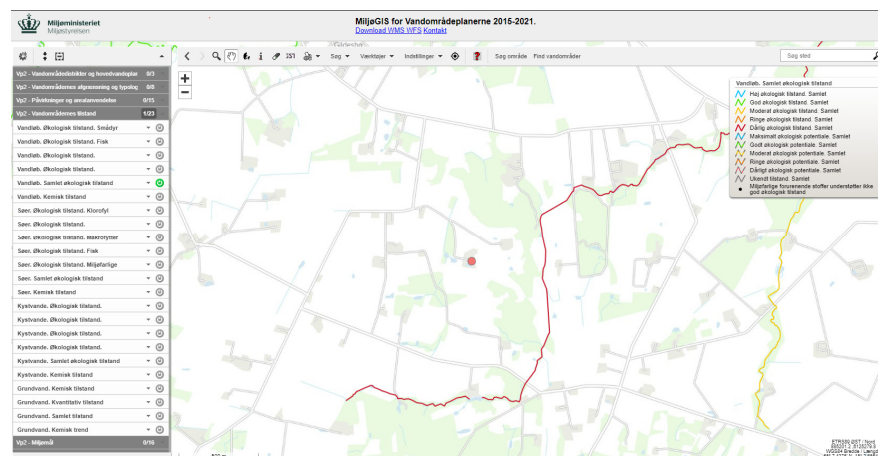
Der graves 2 paddeskrab i ca. 30 cm dybde. Her vil der stå vand i vinter/forår. Om sommeren vil kreaturerne holde vegetationen i skrabene helt kort. Mellem paddeskrabene graves et ganske lavvandet vandløb i ca. 10 cm dybde. Man kan også vælge at lade vandet selv finde vej og danne sit eget vandløb. Fra det nordlige paddeskrab graves et lille vandløb, som tilsluttes det eksisterende i skoven.

Den samlede projektstrækning er ca. 500 m. Faldet fra den lille dam til det oprindelige vandløb i nord er ca. 6,5 meter svarende til et fald på 1,3 promille

Natur- og miljømæssige konsekvenser

Grøften leder i retningen af Vase Å. Vase Å er målsat til god økologisk tilstand jf. Bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster³ og Statens Vandområdeplaner (2015-2021).

Vase Å er registreret med dårlig økologisk tilstand i MiljøGIS for vandområdeplanerne 2021-2021 (figur 2). Der er registreret moderat økologisk tilstand for smådyr, dårlig tilstand for fisk og ukendt tilstand for vandplanter.

Figur 2: Kortet viser den samlede økologiske tilstand for Vase Å, som grøften leder til (Kilde: MiljøGIS Vandområdeplaner 2015-2021).

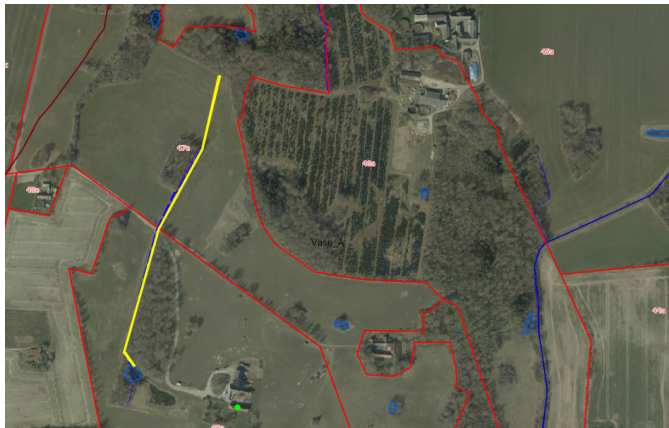
Ifølge Indsatsbekendtgørelsens⁴ § 8, skal vandløbsmyndigheden ved administration af lovgivningen forebygge en forringelse af tilstanden for overfladevandområder og sikre, at opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster ikke forhindres. Ifølge § 8, stk. 2, skal det ved afgørelsen sikres, at projektet hverken indebærer en direkte eller indirekte negativ påvirkning af det målsatte vandområde.

Naturbeskyttelse

Grøften er ikke beskyttet jf. naturbeskyttelseslovens § 3, men søen som grøften leder fra, er omfattet (figur 3). Kommunen vil foretage en vurdering af, om projektet kræver en dispensation ifølge naturbeskyttelsesloven før der træffes afgørelse jf. vandløbsloven.

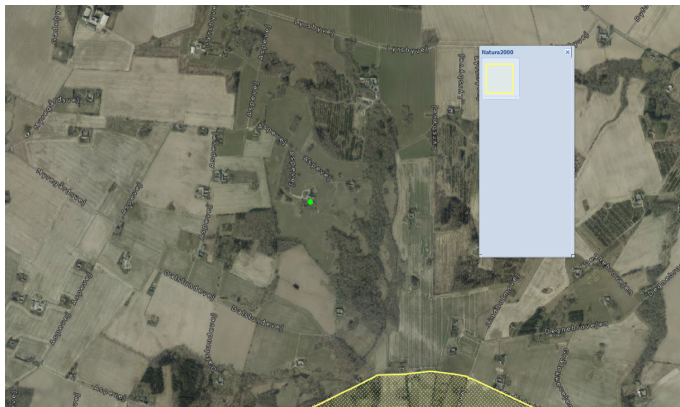
³ BEK nr. 1625 af 19/12/2017.

⁴ BEK nr. 449 af 11/04/2019.

Figur 3: Matrikelkortet viser projektområdet med en gul streg. Søer, som er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven fremgår med blå cirkler (kilde: Kortinfo).

Det nærmeste Natura 2000 område ligger ca. 1 km mod syd (nr. 242 Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne).

Figur 4: Kortet viser Aspevej 3 (grøn prik) og Natura 2000 området med gul skravering (Kilde: Kortinfo).

Fredninger

Der er registreret et fredet stendige i projektets nordlige periferi (figur 5).

Figur 5: Matrikelkortet viser fredninger (orange linjer angiver stendiger) (Kilde: Kortinfo).

Projektet berører ingen byggelinjer.

Afstrømningsmæssige konsekvenser

Området vil lokalt blive mere vandmættet som følge af gennemførelse af projektet. Projektet er af ansøger tilrettelagt således, at opstrøms liggende areal ikke vil blive påvirket af projektet. Det dræn, som leder til

nuværende åbne grøft fra vest vil blive sløjfet, og vandet vil fremadrettet strømme overfladisk ned af bakken til den naturlige sænkning i landskabet. Der vil ikke være afstrømningsmæssige konsekvenser med dette.

Besigtigelse

Kommunen har den 18. maj 2020, foretaget en besigtigelse af projektområdet sammen med projektejerne.

Overslag over udgifterne og fordelingen af disse

Projektet forventes at koste omkring 75.000 kr. Udgifterne forventes indhentet via tilskud og dækket via eget arbejde. Ansøgerne forestår udgifterne i forbindelse med projektets gennemførelse.

Tidsplan

Projektet ønskes udført, så snart tilladelse foreligger.

Høring mv.

Projektredegørelsen vil være i offentlig høring på kommunens hjemmeside i 4 uger. Eventuelle bemærkninger eller indsigelser til ansøgningen, kan sendes via e-mail til nmf@brk.dk eller til Center for Natur, Miljø & Fritid, Skovløggen 4, 3770 Allinge, att. Tine Kent Egedal og journalnummer J. nr. 06.02.03G01-0071.

Bemærkningerne skal være kommunen i hænde senest: **7. april 2021**.

Videre behandling af ansøgningen

Når høringsperioden er slut, vil Center for Natur, Miljø og Fritid tage endelig stilling til ansøgningen.

Når der træffes en afgørelse, vil kommune tage hensyn til samtlige afvandingsinteresser ved vandløbet. Det vil samtidig sikres, at projektet er foreneligt med hensynet til den miljømæssige målsætning, som vandløbet er underlagt.

Vandløbsmyndighedens godkendelse af et projekt, der forudsætter tilladelse eller godkendelse efter bestemmelser i naturbeskyttelsesloven, miljøbeskyttelsesloven, vandforsyningsloven eller fiskeriloven, kan først meddeles, når der foreligger afgørelse efter disse.

Bornholms Regionskommune vil foretage en miljøscreening af projektet jf. miljøvurderingslovens § 15, bilag 10, f., der bl.a. omhandler regulering af vandløb. En påbegyndelse af projektet forudsætter, at kommunen har vurderet, at projektet ikke vurderes at kunne få væsentlig indflydelse på miljøet.

Venlig hilsen

Center for Natur, Miljø og Fritid.